

Domarkompendium för

KARELSK BJÖRNHUND

Utarbetat av

Svenska Älghundklubben

inför exteriördomarkonferensen 2023

Inledning

Denna publikation är tänkt som ett hjälpmedel för domare som dömer älghundsraser. Den är också tänkt att användas vid fortbildning av domare samt vid utbildning av nya domare för raserna, likaså vara ett hjälpmedel för uppfödare, hundägare och andra intresserade.

I SKKs anvisningar för bedömning framgår att den övergripande anvisningen skall vara att "varje avvikelse från standarden är fel och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse och dess påverkan på hundens hälsa och välbefinnande samt förmåga att utföra sitt traditionella arbete". Vidare skall fel och förtjänster vägas emot varandra.

Svenska Älghundklubben är noga med att fastställda uttryck för helhet och för exteriöra detaljer (utmärkt, mycket god, god och godtagbar) används av domarna. Hundarnas mankhöjd skall mätas vid varje utställning.

SÄK som specialklubb tillämpar öppen kritik vid sina utställningar vilket skall beaktas av tjänstgörande domare.

Klubben betonar också vikten av att helhet och funktionalitet utgör grunden vid bedömning av älghundraserna.

Uppbyggnad av detta domarkompedium

I detta kompendium ingår den av SKK fastställda rasbeskrivningen.

Standardtexten publiceras till vänster, Älghundklubbens kommentarer till höger i kursiv stil.

Vi har valt att endast illustrera med foton på hundar av utmärkt typ inom standardens variation, det gäller även bilder som illustrerar rörelser, huvuden och detaljer. Det kan dock förekomma bilder på avvikelser från standarden som bör förtydligas eller uppmärksammas.

Alla fotografers medgivande finns gällande publicering.

Detta kompendium får användas fritt av Björnhundklubben, Svenska Älghundklubben och Svenska Kennelklubben.

Kompedit är reviderat inför domarkonferensen mars 2023 av Ted Karlsson och Mona Sundqvist på uppdrag av SÄKs utställningskommitté.

Innehåll

Karelska björnhundens historia.....	4
STANDARD FÖR KARELSK BJÖRNHUND.....	5
Ursprungsland/Hemland	5
Användningsområde	5
FCI-Klassifikation	5
Bakgrund/ändamål	5
Helhetsintryck.....	5
Viktiga måttförhållanden.....	6
Uppförande/karaktär	7
Huvud	8
Skallparti	8
Skalle	8
Stop	9
Ansikte.....	9
Nostryffel.....	9
Nosparti	9
Läppar.....	9
Käkar/tänder	9
Kinder	9
Ögon	9
Öron.....	10
Hals.....	10
Kropp.....	10
Manke	10
Rygg	10
Ländparti.....	11
Kors	11
Bröstkorg	11
Underlinje och buk	11
Svans.....	11
Extremiteter.....	12
Framställ.....	12
Helhet	12
Skulderblad.....	12
Överarm	12
Armbåge	12
Underarm	12
Mellanhand	12
Framtassar	12
Bakställ.....	13
Helhet	13
Lår.....	13
Knäled.....	13
Underben	13
Has/hasled	13
Mellanfot	13
Baktassar	13

Karelsk björnhund

Rörelser	14
Hud	14
Päls	15
Pälsstruktur.....	15
Färg	15
Storlek/Vikt	15
Mankhöjd	15
Vikt	15
Fel	16
Diskvalificerande fel	16
Nota bene	16
Testiklar	16
Rasspecifika avelsstrategier, RAS	17
Karelsk björnhund - viktigt att komma ihåg	17
Egna anteckningar	18

Karelska björnhundens historia

Dagens karelska björnhund har sina rötter i Ladoga (Laatoka) i Karelen, Aunus och Viena där man använde hunden vid jakt av all slags vilt.

Fastän den i Karelen svarta hunden länge har varit känd, så kommer dess rötter från annat håll. Äldre skrifter angående hundar, både i öst och väst, pekar i detta fall mot de finsk-ugriska stammarnas (komer och syrjääni) hundar.

Rasens spridning är starkt förknippad med de finsk-ugriska folkens vandring.

Man vet att de kom som jägarfolk från söder till västra sidan av Uralbergen och floderna där senast på 900-talet.

Enligt hörsägen har komer boende vid Vienafloeden haft affärsförbindelser med karelare sedan 1100-talet. Om så är fallet så är det troligt att även deras hundar haft möjlighet att sprida sig västerut. Den långa gränsen som går genom skogslandskapet, har inte varit något hinder för rasens spridning till Finland.

Finska kennelklubben tog sig genast an arbetet med att bevara och utveckla den karelska spetshunden.

Den karelska björnhundens första framträdande skedde vid Finska kennelklubbens utställning 2-3 Maj 1936. Vid utställningen i Sortavala 16 Augusti 1936 deltog även björnhundar. En milstolpe i den karelska björnhundens historia var utställningen i Sortavala den 29 Maj 1938. Förutom Musti (rasens största stamfader) deltog hundar från Olof Z. Berg och Antti Herrala. Där hittade man en vacker och duktig älg- och björnskällare, Antti Herralas ägda Jepes son Töpö, som till utseende gott och väl skulle kunna stå som modell till dagens hundar. Starten hade gått bra och allt såg ljust ut.

Vinterkriget 1939 förstörde nästan hela stammen, eftersom största delen av hundarna fanns på det Karelska näset. Som tur var så fanns det i västra delarna av landet en liten stam som kunde bevaras. I det efterföljande fortsättningskriget återtog det man förlorat under vinterkriget. Från krigsområdet hämtade man betydande material till hundstammen. Från andra sidan gränsen tog man totalt 60 hundar, av vilka 43 har deltagit i uppbyggnaden av rasen.

Störst betydelse av alla har hanarna Selki, Tuusik och Mokki samt tiken Saida haft.

Den finska stammens andel i rasen är c:a 1/3 och den från östra Karelen hämtade 2/3.

Rasen fick sitt namn Karelsk björnhund 1936, man ville poängtera rasens bruksegenskap.

Finska kennelklubben tillsatte 1939 en arbetsgrupp som skulle ta fram rasens egenskaper.

På grundval av sina iakttagelser av stamhundarna presenterade professor Antti Tanttu, 1943

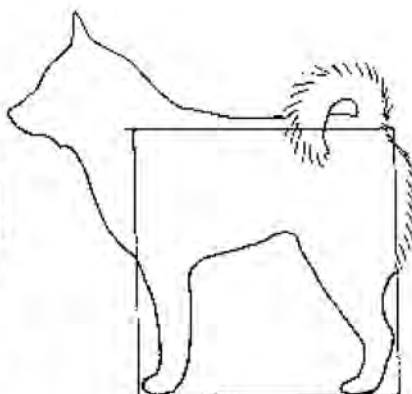
en rasbeskrivning. Med den som grund godkände man första rasstandard 14 december 1945 och namnet fastställdes till Karjalan karhukoira.

Det slutgiltiga beslutet om rasens registrering togs vid kennelklubbens årsmöte 12 maj 1946.

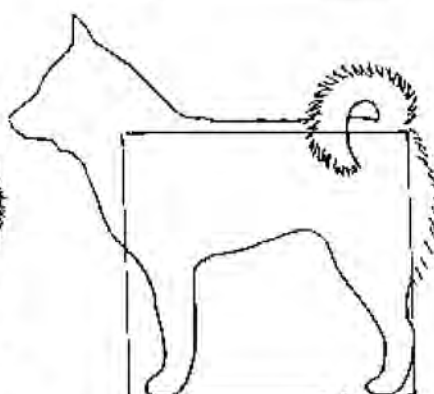
STANDARD FÖR KARELSK BJÖRNHUND	
<p>(Rasnamn i hemlandet: Karjalankarhukoira)</p> <p>Grupp 5</p> <p>FCI-nummer 48</p> <p>FCI-standard på engelska publicerad 2015-05-27</p> <p>FCI-standard fastställd av FCI General Committee 2014-11-03</p> <p>Översättning fastställd av SKKs arbetsgrupp för standardfrågor 2016-03-29</p>	
Ursprungsland/Hemland	
Finland	
Användningsområde	
En ställande jaktspets avsedd för jakt främst på älg och björn.	
FCI-Klassifikation	
Grupp 5, sektion 2. Med arbetsprov.	
Bakgrund/ändamål	
<p>Rasens ursprung anses vara komihunden, som också kallas för syrjänernas hund. Stamhundarna härstammar dock från Ladoga, Karelen, Olonets och Ryska Karelen, där de användes för jakt på allt vilt. Rasaveln påbörjades år 1936. Ändamålet var att avla fram en robust hund som skäller på storvilt. Då kom man överens om att rasens namn skall vara karelsk björnhund. Den första rasstandard fastställdes år 1945 och de första hundarna registrerades år 1946. Numera är rasen vanlig i Finland.</p>	
Helhetsintryck	
<p>Karelsk björnhund skall vara en medelstor spets med tät päls, robust konstruktion och stark kroppsbyggnad.</p>	<p><i>Hanhunden kännetecknas av ett kraftigt utvecklat huvud, kraftigt och resligt framparti, muskulös hals. Tiken ett smalare kors och bäcken, samt något kortare länd. Könsprägeln mellan tik och hane skall vara tydligt framträdande.</i></p> <p><i>För lätt eller för tung kropp förtar helheten och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelser.</i></p>

Karelsk björnhund

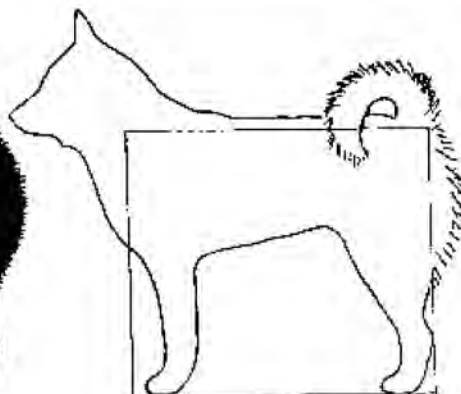
Viktiga måttförhållanden	
Kroppslängden skall vara endast något större än mankhöjden. Kroppsdjupet skall vara ca hälften av mankhöjden. Förhållandet mellan nosparti och skalle skall vara ca 2:3. Skallen längd skall vara ungefär samma som dess bredd och djup.	<i>Den karelska björnhunden är en reslig hund av medelstorlek och något längre än mankhöjden, lätt rektangulär.</i>

Kort

Ideal

Lång

Uppförande/karaktär	
<p>Karelsk björnhund skall ha intensiv jaktlust. Rasen arbetar mycket självständigt, men docksamarbetsvilligt, och markerar viltet med skall. Sinnena, i synnerhet luktsinnet, är skarpa, varför rasen lämpar sig för storviltjakt. Rasen har mycket bra orienteringssinne. Den skall ha ett jämnt temperament och vara modig och envis. Den har starkt utvecklad jaktinstinkt, är mycket självsäker och kan visa sig ranghög mot andra hanhundar, men aldrig aggressiv mot människor. Rasen är aningen reserverad.</p>	<p><i>Den Karelska Björnhunden är till sin karaktär är den djärv och energisk men något reserverad.</i></p> <p><i>Att rasen är något reserverad får inte missuppfattas som vekt temperament.</i></p>

*Utmärkt hane med fina proportioner.
Mycket bra överlinje och kors.*

*Utmärkt tik med utmärkt huvud, nacke och hals.
Välkroppad. Bra päls och färg.*

Hane av utmärkt typ.

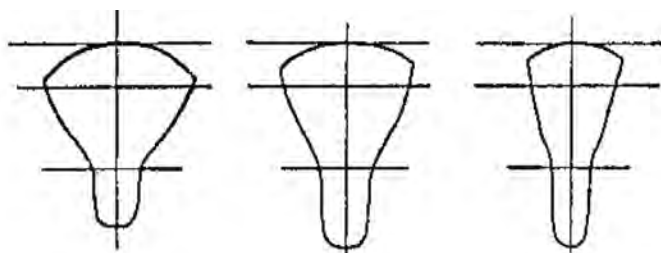

*Utmärkt tik med utmärkt överlinje. Välvinklad.
Kunde dock ha en nyans mörkare ögon.*

Karelsk björnhund

Huvud

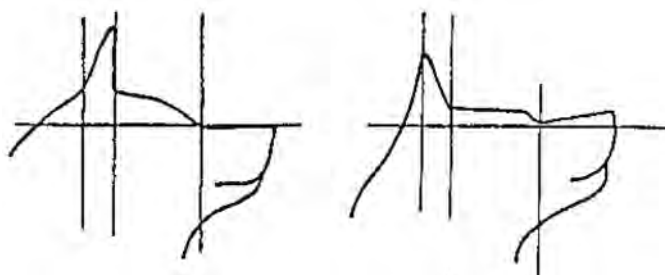
Huvud	
Huvudet skall inte vara särskilt långt, framifrån sett skall det vara triangelformat.	<i>Huvudformen skall vara som en trubbig kil (avhuggen kon). Vanliga fel är ett alltför smalt eller alltför köttigt huvud. Litet, lätt och kilformat (inte triangelformat) är fel liksom ett för tungt och grovt huvud. Huvudet skall vara tydligt könsprägel.</i>

För tungt och grovt

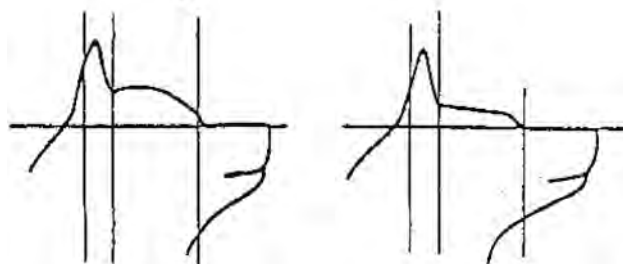
Ideal

För lätt och kilformat

Utmärkt

Uppnäst och flack
hjässa

Kraftigt välvd hjässa
och kort nosparti

Långsträckt med
långt nosparti

Skallparti

Skalle	
Skallen skall vara bred sedd framifrån, från sidan sett något välvd, bredast mellan öronen. Pannfåran skall knappt vara synlig. Ögonbrynsbågarna skall vara endast svagt utvecklade.	<i>Kraftigt välvd hjässa förekommer och är inte önskvärt.</i>

Stop	
Stopet skall inte vara uttalat, tämligen långt och gradvis välvt mot skallen.	

Ansikte

Nostryffel	
Nostryffeln skall vara stor och svart.	<i>Spräcklig eller köttfärgad nostryffel och läppar förekommer och skall bedömas av i förhållande till graden av avvikelse.</i>

Nosparti	
Nospartiet skall vara djupt och endast svagt avsmalnade mot nospetsen. Nosryggen skall vara rak.	<i>Långt eller lätt och spetsigt nosparti förekommer och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse.</i>

Läppar	
Läpparna skall vara tämligen tunna och åtliggande.	

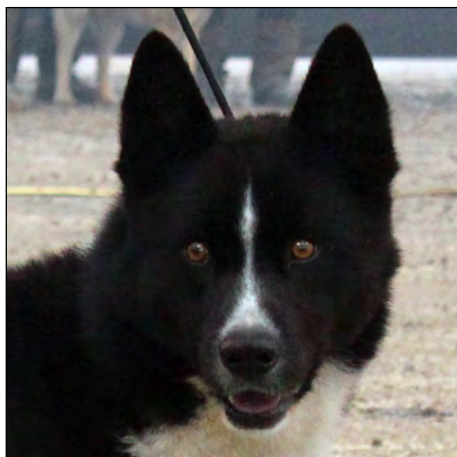
Käkar/tänder	
Käkarna skall vara mycket kraftiga. Tänderna skall vara väl utvecklade och regelbundet ansatta. Normalt tandschema. Väl slutet saxbett.	<i>Ett kraftigt välutvecklat bett är önskvärt. Tångbett, dvs. ett bett i vilket över- och underkäkens framtänder möts egg mot egg är en avvikelse från idealbettet och en hund med sådant bett bör inte tilldelas CK. Dock kan avsaknad av PM1:orna och M3 tolereras. Avsaknad av andra tänder är fel. <i>Över- eller underbett är diskvalificerande. Bettet består inte enbart av tänder, utan också av käkarna som skall vara välutvecklade. Det är viktigt att underkäken är tillräckligt bred och normalt utvecklad. <i>Avvikande tandstatus skall anges i kritiken.</i></i></i>

Kinder	
Okbågarna skall vara väl utvecklade.	

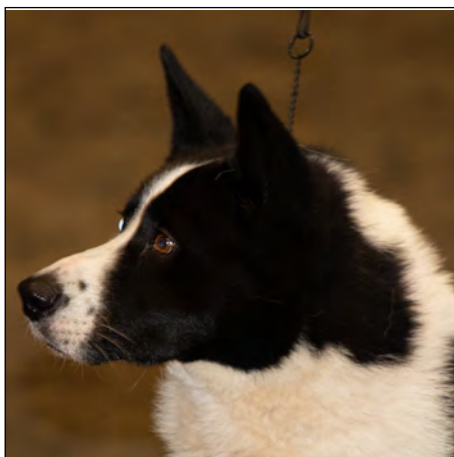
Ögon	
Ögonen skall vara relativt små och något ovala. Färgen skall vara brun i olika nyanser. Uttrycket skall vara alert och skarpt.	<i>Det förekommer hundar med alltför ljusa ögon. Blå ögon är diskvalificerande. Inslag av blått i ögonen är fel som skall vara kraftigt prisnedsättande.</i>

Karelsk björnhund

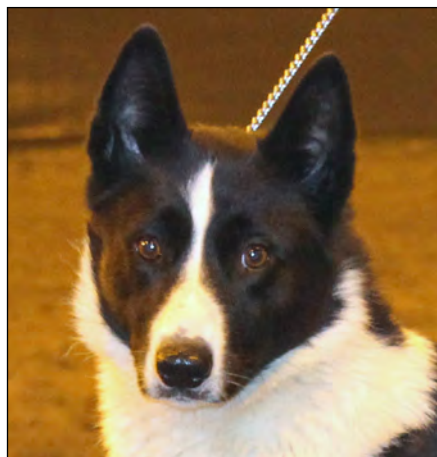
Öron	
Öronen skall vara upprättstående, relativt högt ansatta, medelstora med något rundade spetsar.	<i>Öronen skall vara riktade en aning från varandra. Brett ansatta, stora och spetsiga öron förekommer och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse. Mjuka öron är inte önskvärda. Mjuka vippande öronspetsar och hängande öron är diskvalificerande.</i>

Hane med mycket bra proportioner i huvudet, korrekt burna öron men något runda ögon.

Hane med utmärkta proportioner i huvudet. Utmärkt nosparti och korrekta ögon.

Tik med utmärkta proportioner i huvudet och tydlig könsprägel, korrekt burna men något stora öron.

Hals	
Halsen skall vara muskulös, medellång, välvd och täckt av tjock päls.	<i>För långa eller för korta och muskelfattiga halsar förekommer och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse, likaså löst halsskinn.</i>

Kropp

Manke	
Manken skall vara tydligt markerad, i synnerhet hos hanhundar.	

Rygg	
Ryggen skall vara plan och muskulös.	<i>Rygglinjen skall vara jämn och obetydligt välvd över ländpartiet. Den får varken vara sänkt eller uppskjuten. För lång rygg eller för kort rygg påverkar prisvalören kraftigt beroende på felets grad.</i>

Ländparti	
Ländpartiet skall vara kort och muskulöst.	

Kors	
Korset skall vara brett, kraftigt och svagt sluttande.	<i>Branta kors förekommer och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse.</i>

Bröstkorg	
Bröstkorgen skall vara rymlig, inte påtagligt bred, relativt lång och nå ungefär till armbågen. Revbenen skall vara något välvda. Förbröstatet skall vara tydligt, dock inte särskilt framträdande.	<i>För djup eller tunnformad bröstkorg förekommer och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse..</i>

Underlinje och buk	
Buklinjen skall vara något uppdragen.	<i>Korta bröstben förekommer och ger överdrivet uppdragen buklinje.</i>

Svans	
Svansen skall vara högt ansatt, medellång och böjd över ryggen så att svansspetsen vidrör endera sidan av bålen eller ryggen. Medfödd stubbsvans accepteras och är likvärdigt med en naturligt lång svans.	<p><i>Svansen skall nå ner till hasen eller något kortare. Tunn piskformad svans är inte önskvärd.</i></p> <p><i>Svans som är som en skära eller sabelformad och inte vidrör ryggen eller ena sidan av bålen är fel och skall bedömas i förhållande till avvikelser.</i></p> <p><i>Hårt ringlad s.k gråhundssvans är inte önskvärd och skall vara starkt prisnedsättande. Medfödda stubbsvansade förekommer vilka bedöms likvärdigt med lång svans.</i></p>

Utmärkt buren svans.

Svans som inte får vara så mycket hårdare ringlad.

Tik med stubbsvans.

Karelsk björnhund

Extremiteter

Framställ	
	<i>Såväl fram- som bakbenen skall vara välvinklade samt parallella. Klen benstomme är fel som bedöms i förhållande till graden av avvikelse. Frambenen skall vara raka. Utåtvidna framtassar är ofördelaktigt.</i>

Helhet	
Frambenen skall vara kraftiga med stark benstomme. Framifrån sett skall de vara raka och parallella. Överarmen och skulderbladet skall vara lika långa, men underarmen något längre.	

Skulderblad	
Skulderbladet skall vara relativt snedställt och muskulöst.	<i>Mycket branta skuldror med dåligt förbröst tyder oftast på en alltför dålig vinkling fram och är fel som skall bedömas i förhållande till avvikelse.</i>

Överarm	
Överarmen skall vara något snedställd och kraftig.	

Armbåge	
Armbågen skall vara rakt bakåtriktad och befinna sig på en lodrät linje som är dragen från skulderbladets högsta punkt.	

Underarm	
Frambenen skall vara kraftiga och lodräta.	

Mellanhand	
Mellanhanden skall vara medellång, något snedställd och elastisk.	<i>Veka handlovar är fel som är prisnedsättande i förhållande till graden av avvikelse.</i>

Framtassar	
Framtassarna skall vara fasta, väl välvda, rundade och framåtriktade. Trampdynorna skall vara spänstiga och på sidorna täckta av tät hårbeklädnad.	<i>Avlånga, platta eller lösa tassar med spretande tår nedsätter slitstyrkan och är fel som skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse.</i>

Bakställ

Helhet	
Bakbenen skall vara kraftiga och muskulösa, bakifrån sett raka och parallella.	<i>Benstommen skall vara i harmoni med hundens helhet. Sporrar på bakbenen är ofördelaktigt för en jagande hund. Därför bör hundar med sporrar på bakbenen inte tilldelas CK. Klen benstomme, raka vinklar i has och framställ och icke parallella ben förekommer och bedöms i förhållande till graden av avvikelse.</i>
Lår	
Låren skall vara breda och långa med kraftig muskulatur.	
Knäled	
Knäleden skall vara framåtriktad och knävinkeln medelstor. Bakbenets främre kant skall bilda en mjuk vinkel.	
Underben	
Underbenet skall vara långt och muskulöst.	
Has/hasled	
Hasen skall vara lågt ansatt med tydlig vinkling.	<i>Högställd has och lång mellanfot förekommer och bedöms i förhållande till graden av avvikelse.</i>
Mellanfot	
Mellanfoten skall vara kort, kraftig och lodrät.	<i>För böjd mellanfot och långa baktassar s.k björnfot förekommer.</i>
Baktassar	
Baktassarna skall vara fasta, något längre och mindre välvda än framtassarna. Trampdynorna skall vara spänstiga och på sidorna täckta av tät hårbeklädnad.	<i>Avlånga, platta eller lösa tassar med spretande tår nedsätter slitstyrkan och är fel som skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse.</i>

Karelsk björnhund

Utmärkt hane med utmärkta proportioner höjd/längd, stark överlinje. Utmärkt kors, svans och vinklar.

Utmärkt tik med utmärkta proportioner och med mycket bra hals, rygg och svans. Välvinklad.

Välkroppad tik med passande benstomme.

Rörelser	
Rörelserna skall vara lätta, uthålliga och täcka mycket mark. Rasen byter lätt gångart från trav till galopp, vilket är den naturliga gångarten. Benen skall röra sig parallellt.	

Hud	
Huden skall överallt vara åtsmitande och utan rynkor.	

Päls

Pälsstruktur	
Täckhåret skall vara grovt och rakt. På halsen, ryggen och lårens baksidor skall pälsen vara längre än på andra ställen. Underullen skall vara mjuk och tät.	<p><i>Täckhåren skall vara glatta och hårda samt upprättstående. Pälsen är ofta för kort och åtliggande. Päls som bildar fana drar ner prisvalören. Tunn och kort päls är inte önskvärt.</i></p> <p><i>Lång och vågig päls förekommer och skall bedömas i förhållande till avvikelsen.</i></p>

Färg	
Färgen skall vara svart, som kan vara matt eller något brunskiftande; oftast med skarpt avgränsade vita tecken på huvudet, halsen, bröstet, buken och benen.	<p><i>Den skall vara svart med skarpt avgränsande vita tecken. Underullen och täckhårets spetsar får skifta lite i brunt. För mycket vita inslag eller grått inslag (vargfärgat) är fel som skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse.</i></p> <p><i>Vitt över 50 % med svarta fläckar drar ner prisvalören. Övertecknad vit är fel som förtar helheten och skall vara prisnedsättande i förhållande till graden av avvikelse.</i></p> <p><i>Önskvärt om förhållandet mellan svart/vit noteras i % i den skrivna kritiken, exempelvis 80/20.</i></p> <p><i>Svarta prickar i det vita påverkar helhetsintrycket och bör inte tilldelas CK.</i></p> <p><i>Färger som inte standarden nämner är diskvalificerande.</i></p>

Storlek/Vikt

Mankhöjd	
Hanhundar: 54–60 cm, idealhöjd 57 cm Tikar: 49–55 cm, idealhöjd 52 cm	

Vikt	
Hanhundar: idealvikt 25–28 kg Tikar: idealvikt 17–20 kg	

Karelsk björnhund

Fel

Varje avvikelse från standarden är fel och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse och dess påverkan på hundens hälsa och välbefinnande samt förmåga att utföra sitt traditionella arbete.

- Klen benstomme.
- Smalt skallparti.
- Kraftigt välvd hjässa.
- Snipigt nosparti.
- Saknade tänder, undantaget PM1 och M3.
- Gula ögon.
- Mjuka öron eller fladdermusöron.
- Löst halsskinn.
- För djup eller tunnformad bröstorg.
- Branta skuldror.
- Raka hasleder och platta tassar.
- Övervägande vit päls med svarta markeringar eller inslag av trefärgat hår, s.k. varghår.
- Kraftig prickighet i de vita partierna.
- Vågig päls.
- Rak eller bristfälligt böjd svans.
- Något vekt temperament.

Diskvalificerande fel

- Aggressiv eller extremt skygg.
- Hund som tydligt visar fysiska eller beteendemässiga abnormiteter skall diskvalificeras.
- Över- eller underbett.
- Blå ögon.
- Öron som är helt eller delvis hängande.
- Andra färger än dem i standarden.

Nota bene

Endast funktionella och kliniskt friska hundar med rastypisk konstruktion skall användas till avel.

Testiklar

Hos hanhundar måste båda testiklarna vara fullt utvecklade och normalt belägna i pungen.

Rasspecifika avelsstrategier, RAS

Exteriör

Den Karelska Björnhunden samt andra spetshundar har det gemensamt att de är aningen rektangulära, svansen bärs på ryggen och stående öron.

Till typen är den Karelska Björnhunden: medelstor, med kraftig benstomme, stark och uthållig, den får inte ge intryck av att vara tung, aningen längre än hög, pälsen skall ha grova täckhår med tät och mjuk underull, rörelserna skall vara lätta, vägvinnande som lätt övergår i galopp.

Idealhöjd för hanar är 57 cm (54-60), idealvikten är 25-28 kg och idealhöjden för tikar 52 cm (49-55), idealvikten 17-20 kg. Färgen är alltid svart och vit, idealfördelningen svart/vit är 7/3 och 8/2.

Med tanke på att rasen är ung så har man nått långt. Mycket arbete återstår dock med att förbättra standarden. Man kan fortfarande då och då få genomslag av oönskade färger som kommer från stamhundarna. Vad beträffar typ kan man se en viss förändring.

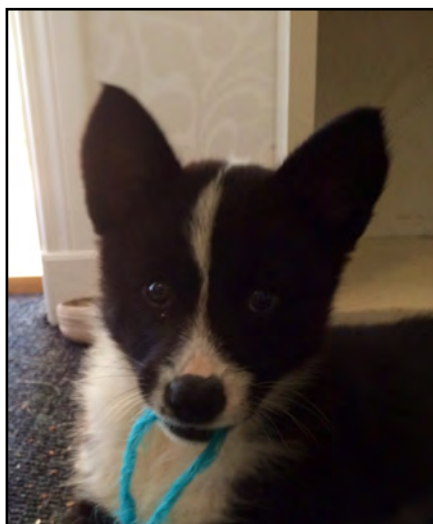
De för rasen typiska dragen med huvudformen som en trubbig avhuggen kon, pälsens arktiska drag och benens längdförhållanden håller på att försvinna. Målen för exteriören är lite svåra att mäta, men ser man till antalet CK på utställning och antalet BIS vinnare så kan man se en ökning av det.

Ur Rasspecifika avelsstrategier, RAS för Karelsk Björnhund fastställd 2018.

Karelsk björnhund - viktigt att komma ihåg

- Lätt rektangulär
- Stark kroppsbyggnad
- Kraftigt huvud med tydlig könsprägel
- Välvinklad med lågt ansatt has och lätta vägvinnande rörelser
- Djärv och energisk, kan uppfattas som något reserverad

Svenska Älghundklubben
Västerhusänget 226
894 91 Själevad

0660 - 430 70

www.alghundklubben.com
info@alghundklubben.com